

Datum : 17 maart 2020

Onderwerp: internetconsultatie Wet kwaliteit incassodienstverlening

contactpersoon: mr. A.J. Moerman

De Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden (LOSR), aangesloten bij Sociaal Werk Nederland, maakt graag gebruik van de mogelijkheid om via internetconsultatie te reageren op het conceptvoorstel Wet kwaliteit incassodienstverlening.

Het wetsvoorstel regelt in de kern twee onderdelen:

1. *Invoering van een incassoregister.*
2. *Cumulatie van incassokosten.*

Hieronder gaan we op deze onderdelen van het wetsvoorstel in. Vervolgens voegen we een derde onderdeel toe: het wetsvoorstel beoogt namelijk ook een antwoord te zijn op de negatieve effecten van de verkoop van vorderingen.

De LOSR vindt dat het wetsvoorstel dit onvoldoende aanpakt. Dit geldt met name voor de kosten die bij de debiteur in rekening worden gebracht bij verkoop van vorderingen.

Het derde onderdeel:

3. *Incasso- en deurwaarderskosten bij de verkoop van vorderingen.*

1. Invoering van een incassoregister

De LOSR constateert de volgende dubieuze werkwijzen en misstanden in de incassobranche:

- het niet inhoudelijk reageren op brieven van de debiteur, maar wel aanmaningen blijven sturen;
- het uitoefenen van telefonische en psychische druk, door het herhaaldelijk bellen en smsjes sturen;
- het uitoefenen van druk bij onrechtmatig toch innen van verjaarde vorderingen (doen alsof deze vorderingen nog afdwingbaar zijn; dit speelt met name bij gekochte vorderingen);
- het dreigen met maatregelen die niet waargemaakt kunnen worden, waaronder het dreigen met beslag terwijl er vonnis is;
- het in rekening brengen van verborgen incassokosten, dat wil zeggen incassokosten die door de schuldeiser in de hoofdsom verstopt is;
- het dreigen met registratie van persoonsgegevens op een zwarte lijst, het handelen in persoonsgegevens en daarmee schenden van privacy;
- het niet wijzen op rechten: bijvoorbeeld de mogelijkheid om een klacht in te dienen.

Om deze manier van druk uitoefenen te beteugelen zijn wettelijke maatregelen nodig.

De LOSR kan zich vinden in de voorgestelde invoering van een incassoregister, het opstellen van normen waar incassobureaus aan moeten voldoen en het opzetten van een systeem van toezicht en handhaving. De LOSR vindt bovendien het volgende goed aan het voorstel:

- dat de normen waar incassobureaus aan moeten voldoen ook gaan gelden voor gerechtsdeurwaarders en advocaten die met incassowerkzaamheden bezig zijn;

- dat de buitengerechtelijke incasso ook omvat 'de werkzaamheden na vonnis gericht op het innen van de vordering zonder dat een ambtshandeling wordt verricht'.

De belangrijkste regels waar incassodienstverleners zich aan moeten houden, staan niet in de wet zelf, maar worden op basis van art. 13 bij of krachtens Algemene Maatregel van Bestuur bepaald. De invulling hiervan is nog niet bekend. Het is wenselijk dat deze regeling via internetconsultatie wordt voorgelegd, zodat hier inspraak om mogelijk is. Daarnaast is het om dezelfde reden wenselijk dat deze regels via een voorhangprocedure aan de Tweede Kamer kenbaar wordt gemaakt, zodat ook de Tweede Kamer nog invloed heeft op deze regeling.

2. Cumulatie van incassokosten

De LOSR heeft met het rapport "*Incassokosten, een bron van ergernis*"¹ uit 2008 aan de wieg gestaan van de Wet incassokosten. Een belangrijk knelpunt, namelijk de onduidelijkheid over de maximum hoogte van incassokosten, is hiermee nu aangepakt. Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer hebben we aandacht gevraagd voor *de cumulatie van incassokosten bij termijnbetalingen*. Van der Steur en Ulenbelt hebben destijds een amendement ingediend om het probleem van cumulatie van incassokosten te verhelpen. Het amendement is aangenomen. Art. 6:96 lid 6 BW luidt:

"Indien een schuldenaar voor meer dan een vordering door een schuldeiser kan worden aangemaand als bedoeld in lid 5, dan dient dit in één aanmaning te geschieden. Voor de berekening van de vergoeding worden de hoofdsommen van deze vorderingen bij elkaar opgeteld."

Deze bepaling lost het probleem echter niet volledig op.

Art. 6:96 lid 6 BW is *wel* toereikend voor de volgende situatie:

Er is drie maanden ad. € 20 niet betaald. Vervolgens wordt de zogenaamde 14-dagenbrief verstuurd. Dan moet dat voor één bedrag ad. € 60 gebeuren. Wanneer vervolgens niet binnen 14 dagen wordt betaald mag de vordering worden verhoogd met maximaal € 40 aan incassokosten.

Art. 6:96 lid 6 BW is echter *niet* toereikend voor de volgende situatie:

Er is drie maanden ad. € 20 niet betaald. Na afloop van iedere maand is de 14-dagenbrief verstuurd. Wanneer vervolgens niet binnen 14 dagen wordt betaald mag voor iedere maand het minimum ad. € 40 berekend worden. Dus in dit voorbeeld 3 keer € 40, derhalve € 120.

Wanneer de debiteur meerdere termijnen niet op tijd betaalt kan dit financieel aantrekkelijk worden voor de schuldeiser: een perverse prikkel. Dat kan natuurlijk niet de bedoeling zijn.

De rechtelijke werkgroep BGK-integraal adviseert de rechter om in dit soort situaties de hoogte van de incassokosten op grond van de redelijkheidstoets te matigen. In het BGK-rapport staat:²

"Onder omstandigheden kan het onredelijk zijn om bij een duurovereenkomst, waar maandelijks een gering bedrag verschuldigd wordt, de schuldeiser maandelijks op basis van het Besluit BIK het minimumbedrag van € 40 in rekening te brengen. In plaats van twaalf maal per jaar de maandelijks vordering met BIK te verhogen, kan de redelijkheid met zich brengen dat de schuldeiser op een gegeven moment bijvoorbeeld de incassohandelingen ten aanzien van vervallen bedragen combineert ter voorkoming van het ontstaan van een

¹ Mr. A.J. Moerman en W.C.P. van den Berg, [Incassokosten, een bron van ergernis](#), LOSR/MOgroep, Utrecht, 2008.

² [Rapport BGK integraal](#), de Rechtspraak, november 2013 (zoals aangepast in augustus 2014).

scheefgroei tussen opeisbaar bedrag aan verbintenissen enerzijds en totaal in rekening gebracht bedrag aan BIK anderzijds.”

De meeste vorderingen komen echter niet bij de rechter en het is ook niet wenselijk dat dit allemaal aan de rechter wordt voorgelegd.

Het zal niet verbazen dat de LOSR hier dus wettelijke maatregelen nodig vindt. De LOSR kan zich vinden in de voorgestelde regeling.

3. Incasso- en deurwaarderskosten bij de verkoop van vorderingen

De LOSR vindt de voorgestelde regeling niet toereikend ten aanzien van de verkoop van vorderingen. In ons rapport "*Invordering uit balans*" hebben we aandacht gevraagd voor het probleem dat de debiteur in veel gevallen méér incassokosten en deurwaarderskosten moet betalen wanneer de schuldeiser de vordering verkoopt.³ Dit komt door de zogenaamde btw-opslag.

Schuldeisers zijn btw verschuldigd over de kosten die incassobureaus en deurwaarders in rekening brengen. Wanneer de schuldeiser btw-plichtig is kan de btw verrekend worden met de af te dragen btw. Wanneer de schuldeiser niet btw-plichtig is, zoals verhuurders, verzekeraars, banken, medische beroepen en de overheid, worden de incassokosten en de kosten voor ambtshandelingen met een btw-opslag verhoogd.⁴

Bij verkoop van vorderingen wordt de debiteur ook met een 'btw-opslag' opgezadeld wanneer de schuldeiser btw-plichtig is. Het Hof van Justitie heeft namelijk bepaald dat de aankoop van een vordering niet als 'btw-activiteit' wordt aangemerkt.⁵ Wanneer een telefoonmaatschappij een vordering verkoopt verschuift de vordering van een onderneming die btw-plichtig is naar een onderneming die over deze werkzaamheden niet btw-plichtig is.

Dit heeft de volgende bizarre consequenties:

Wanneer de telefoonmaatschappij de vordering uit handen geeft aan een deurwaarder, mag er geen btw-opslag over de incassokosten en andere deurwaarderskosten berekend worden. Immers: de telefoonmaatschappij kan de kosten verrekenen. Wanneer een incassobureau de vordering heeft gekocht en als nieuwe schuldeiser de vordering uit handen geeft aan een deurwaarder, dan mag wel een btw-opslag berekend worden, omdat het incassobureau de btw niet kan verrekenen.

De debiteur heeft geen invloed op de keus van de schuldeiser om de vordering al dan niet te verkopen, maar wordt wel opgezadeld met de extra kosten en dat is onacceptabel.

We stellen voor om art. 2 lid 3 Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke en art. 10 Besluit tarieven ambtshandeling gerechtsdeurwaarders zodanig aan te passen dat de btw-opslag alleen van toepassing is wanneer de oorspronkelijke schuldeiser (dus vóór verkoop) niet btw-plichtig is.

Met vriendelijke groet,

Eric van der Burg
Voorzitter Sociaal Werk Nederland

André Moerman
Voorzitter signaleringscommissie LOSR

³ Mr. A.J. Moerman, mr. S. van Muiswinkel en B. Houkes, [Invordering uit balans. Oplopende kosten bij de invordering van schulden](#), LOSR/Sociaal Werk Nederland, Utrecht, 2020, p. 21 en p. 27.

⁴ Zie voor btw-opslag incassokosten art. 2 lid 3 [Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten](#). Zie voor btw-opslag kosten ambtshandelingen art. 10 [Besluit tarieven ambtshandeling gerechtsdeurwaarders](#).

⁵ [HvJ EU 27 oktober 2011, nr. C-93/10, V-N 2011/55.17 \(GFKL\)](#).